

LAGRÅDET

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2003-06-17

Närvarande: f.d. regeringsrådet Karl-Ingvar Rundqvist, regeringsrådet Marianne Eliason, justitierådet Severin Blomstrand.

Enligt en lagrådsremiss den 5 juni 2003 (Jordbruksdepartementet) har regeringen beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om ändring i djurskyddslagen (1988:534),
2. lag om ändring i lagen (2003:52) om ändring i djurskyddslagen (1988:534).

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av hovrättsassessorn Kristina Ohlsson.

Förslagen föranleder följande yttrande av Lagrådet

Förslaget till lag om ändring i djurskyddslagen

3 a § och övergångsbestämmelsen

I den föreslagna nya paragrafen föreskrivs att länsstyrelsen skall förbjuda att en byggnad används för att hysa djur, om en byggnadsåtgärd som kräver förprovning enligt föreskrifter som meddelats med stöd av 3 § har vidtagits utan sådan provning. Vidare anges att förbud dock inte skall meddelas om länsstyrelsen finner att åtgärden kan godkännas i efterhand.

I författningskommentaren hänvisas till att bestämmelserna i den nya

3 a § syftar till att komplettera bestämmelserna i 3 § om förprovning av vidtagna byggnadsåtgärder på stall och andra förvaringsutrymmen för djur samt om skyldighet för den som underlåter att förpröva en byggnad att betala en särskild avgift.

De närmare föreskrifterna om förprovning av djurstallar m.m. finns i 5 – 6 a §§ djurskyddsförordningen (1988:539). Av dessa framgår att förprovningsskyldigheten omfattar uppförande, tillbyggnad och ombyggnad av stall men också bl.a. den situationen att en byggnad som förut har använts för annat ändamål tas i anspråk eller inreds som stall. Bestämmelsernas utformning överensstämmer delvis med bygglovsregleringen i 8 kap. 1 § första stycket plan- och bygglagen (1987:10), PBL.

Vid föredragningen inför Lagrådet har uppgetts att den nu föreslagna förbudsmöjligheten avsetts inbegripa även fall då förprovning underlåtits vid ianspråktagande av byggnad för nytt ändamål som stall. Enligt Lagrådets mening kan emellertid den föreslagna användningen av begreppet "byggnadsåtgärd" leda till att vissa sådana fall inte kommer att omfattas. Ett sådant ianspråktagande som det här gäller torde nämligen inte förutsätta att någon inredningsåtgärd eller annan åtgärd som kan hänföras till byggnadsåtgärd har vidtagits. Det är också att märka att det mer heltäckande uttrycket "åtgärd" används i 8 kap. PBL i stället för byggnadsåtgärd.

Med hänsyn till det anförda och då det ter sig önskvärt att begrepps- bildningen i djurskyddslagstiftningen på förevarande punkt inte avviker från den i PBL bör den föreslagna lydelsen ändras. Lagrådet föreslår att paragrafens första mening, med vissa jämkningar även i övrigt, utformas enligt följande.

”Om en åtgärd i fråga om stall eller annat förvaringsutrymme för djur som kräver förprovning enligt föreskrifter som meddelats med stöd av 3 § tredje stycket 3 har vidtagits utan sådan provning, skall länsstyrelsen förbjuda att utrymmet används för att hysa djur.”

I konsekvens härmed föreslår Lagrådet att övergångsbestämmelsen ges följande lydelse.

”2. Bestämmelsen i 3 a § gäller för åtgärder som kräver förprovning efter den 1 januari 2004.”

Godtas Lagrådets förslag bör en klagörande ändring företas också i 3 § fjärde stycket, som gäller avgift vid underlåten förprovning av stall och andra förvaringsutrymmen för djur och anger att avgiften skall tas ut av den som var ägare till utrymmet när ”byggnadsåtgärden” vidtogs.

Förslaget till lag om ändring i lagen (2003:52) om ändring i djurskyddslagen

3 §

Lagrådet hänvisar till vad Lagrådet anfört i anslutning till 3 a § förslaget till lag om ändring i djurskyddslagen.

16 §

Enligt paragrafen skall den som yrkesmässigt eller i större omfattning bl.a. håller, föder upp, upplåter eller säljer sällskapsdjur eller hästar ha tillstånd till verksamheten. Tillstånd ges av en kommunal nämnd. I fjärde stycket finns vissa bemyndiganden. I remissen föreslås ytterligare ett bemyndigande inne bärande att regeringen eller,

efter regeringens bemyndigande, Djurskyddsmyndigheten får meddela föreskrifter om villkoren för att en verksamhet skall anses vara yrkesmässig eller av större omfattning. Som skäl för förslaget anges (avsnitt 7) att det enligt uppgift har varit svårt för den kommunala nämnden att avgöra vad begreppet "större omfattning" innebär i det enskilda fallet. Det anses därför lämpligt att regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Djurskyddsmyndigheten får möjlighet att meddela föreskrifter som tydligt avgränsar vilka slags verksamheter som avses.

Tillståndskrav infördes år 1965 genom att en ny paragraf, 8 a §, lades till i den då gällande djurskyddslagen (1944:219). Föredraganden uttalade i det ärendet att det därigenom skulle framgå, å ena sidan, att den omständigheten att hanteringen gav ett ekonomiskt utbyte inte behövde innebära att den var yrkesmässig i den mening som avsågs och, å andra sidan, att en rörelse, som regelmässigt omfattade mer än ett par tre avelstikar eller till förvaring och utfodring mottagna djur, kunde falla under tillståndstvånget, oavsett att den inte drevs av enbart ekonomiska motiv (prop. 1965:138 s. 92 f.). Bestämmelsen är straffsanktionerad (36 §). Den kommunala nämndens beslut överklagas hos länsstyrelsen och länsstyrelsens beslut hos förvaltningsdomstol (38 §). Regleringens tillämpning förefaller inte ha aktualiserats i högsta instans.

Bemyndigandet har utformats så att det även ger rätt att meddela föreskrifter om villkoren för att en verksamhet skall anses vara yrkesmässig. Begreppet "yrkesmässig verksamhet" förekommer i ett stort antal lagar. Några föreskrifter på lägre nivå som preciserar detta begrepp finns inte såvitt Lagrådet har sig bekant utan det har överlåtits åt rättstillämpningen att bestämma den närmare innebörden av det. Lagrådet ser inte någon anledning att just i detta fall ha sådana föreskrifter.

Lagrådet ställer sig också tveksamt till att i författningstext precisera i vilka andra fall det skall krävas tillstånd för en verksamhet. Utrymmet torde i praktiken vara tämligen begränsat. Det har i ärendet inte presenterats några överväganden av vad en sådan reglering är tänkt att innehålla. Lagrådet förordar att frågan blir föremål för ytterligare överväganden under den fortsatta beredningen.